

KAUNO APYLINKĖS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. gegužės 11 d.
Kaišiadorys

Kauno apylinkės teismo Kaišiadorių rūmų teisėja Joana Kvaselytė, sekretoriaujant Almai Kazlauskienei, dalyvaujant pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų atstovei advokatei L. M., suinteresuoto asmens Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos atstovėms R. B. ir J., nedalyvaujant suinteresuotų asmenų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos ir valstybės įmonės Turto banko atstovams, viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą suinteresuotiems asmenims Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos ir valstybės įmonei Turto bankui dėl nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąja senatimi.

Teismas

n u s t a t ė :

I. Pareiškimas

1. Pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai kreipėsi į teismą (CBP-2403) prašydamas nustatyti, kad jis įgyjamąja senatimi įgijo nuosavybės teisę į šiuos nekilnojamuosius daiktus – kitus inžinierinius statinius – tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255), kurių pagrindinė naudojimo paskirtis – hidrotechniniai statiniai, – ir kuriuos sudaro: tvenkinio iškasos: TI1 (12500 m²), TI2 (4100 m²), TI3 (660 m²), TI4 (10500 m²), TI5 (20000 m²); pylimai: P1 (1359 m²), P2 (919 m²), P3 (388 m²), P4 (1178 m²), P5 (1480 m²); iškasos: I1 (207 m²), I2 (35 m²); laiptai c1; šachtinės vandens pralaidos: ŠVP1 (7 m²), ŠVP2 (7 m²), ŠVP3 (6 m²), ŠVP4 (7 m²), ŠVP5 (8 m²); pralaida 8-9; latakas c2, esančius Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21.

2. Byloje dalyvaujančių asmenų pozicijos

2. Teismo posėdžio metu pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų atstovė advokatė L. M. palaikė pareiškimą (CBP-2403) ir prašė jį tenkinti.

3. Suinteresuoto asmens Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos atstovės R. B. ir V. J. teismo posėdžio metu palaikė atsiliepime į pareiškėjo

Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą (DOK-27244) ir rašytiniuose paaiškinimuose (DOK-33706) išdėstytą poziciją – byla spręstina teismo nuožiūra, nes savivaldybė nėra suinteresuota šios bylos baigtimi, tačiau, suinteresuoto asmens nuomone, vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo ir Strėvininkų socialinės globos namų nuostatų nuostatomis, pareiškėjas apskritai negali įgyti nuosavybės į nurodytą nekilnojamąjį turtą.

4. Suinteresuoto asmens Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos atstovas į teismo posėdį neatvyko, apie teismo posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai, gautas prašymas bylą nagrinėti atstovui nedalyvaujant.

Atsiliepime į pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą (DOK-27703, DOK-28614 ir DOK-28594) suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai nurodė, jog byla spręstina teisės aktų nustatyta tvarka, tačiau, suinteresuoto asmens nuomone, vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo nuostatomis, pareiškėjas apskritai negali įgyti nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą.

5. Į teismo posėdį taip pat neatvyko suinteresuoto asmens Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos atstovas, apie teismo posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai, gautas prašymas bylą nagrinėti atstovui nedalyvaujant.

Atsiliepime į pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą (DOK-42196) suinteresuotas asmuo Nacionalinės žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos nurodė, jog palaiko suinteresuoto asmens valstybės įmonės Turto banko atsiliepime į pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą išreikštą poziciją.

6. Suinteresuoto asmens valstybės įmonės Turto banko atstovas į teismo posėdį taip pat neatvyko, apie teismo posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai, gautas prašymas bylą nagrinėti atstovui nedalyvaujant.

Suinteresuotas asmuo valstybės įmonė Turto bankas atsiliepime į pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą (DOK-24623) nurodė, jog neprieštarauja pareiškėjo pareiškimo patenkinimui.

3. Pareiškėjo argumentai

7. Pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų reikalavimas grindžiamas šiais argumentais, išdėstytais pareiškime (CBP-2403) ir išsakytais bei paaiškintais jo atstovės advokatės L. M. teismo posėdžio metu:

7.1. Kaišiadorių rajono apylinkės teismas 2014 m. lapkričio 4 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014 patenkinio pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą – nustatė, kad Strėvininkų socialinės globos namai įgyjamąja senatimi įgijo nuosavybės teisę į tvenkinių statinį – hidrotechninį statinį, 13.859 m², adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav.; tvenkinių statinį – hidrotechninį statinį, 5.019 m², adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav.; tvenkinių statinį – hidrotechninį statinį, 1.255 m², adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav.; tvenkinių statinį – hidrotechninį statinį, 11.713 m², adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav.; tvenkinių statinį – hidrotechninį statinį, 21.480 m², adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav. Šis teismo sprendimas įsiteisėjo 2014 m. gruodžio 4 d.

Pateikus prašymą valstybės įmonei Registrų centrui įregistruoti daiktines teises į nekilnojamąjį daiktą – tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255), esančius adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav., – valstybės įmonės Registrų centro Kauno filialas 2015 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. KAKT-618 pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų prašymą atmetė motyvuojamas tuo, kad pagal 2012 m. gruodžio 5 d. kadastro duomenų bylos duomenis tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255) sudaro: tvenkinio iškasos: TI1 (12500 m²), TI2 (4100 m²), TI3 (660 m²), TI4 (10500 m²), TI5 (20000 m²); pylimai: P1 (1359 m²), P2 (919 m²), P3 (388 m²), P4 (1178 m²), P5 (1480 m²); iškasos: I1 (207 m²), I2 (35 m²); laiptai c1; šachtinės vandens pralaidos: ŠVP1 (7 m²), ŠVP2 (7 m²), ŠVP3 (6 m²), ŠVP4 (7 m²), ŠVP5 (8 m²); pralaida 8-9; latakas c2, o Kaišiadorių rajono apylinkės teismas 2014 m. lapkričio 4 d. sprendimu

civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014 nusprendė, kad Strėvininkų socialinės globos namai įgyjamąją senatimi įgijo nuosavybės teisę į tvenkinių statinius – hidrotechninius statinius 13.859 m², 5.019 m², 1.255 m², 11.713 m² ir 21.480 m², esančius adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav., t. y. teismo sprendime nurodyti nekilnojamuosius daiktus identifikuojantys duomenys neatitinka nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenų bylos duomenų.

Atsižvelgęs į tai, pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai kreipėsi į Kaišiadorių rajono apylinkės teismą dėl proceso atnaujinimo civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2015 nurodydamas, kad pagal priimtą teismo sprendimą pareiškėjas negali įregistruoti nuosavybės teisės į tvenkinių statinius – hidrotechninius statinius, nes netiksliai suformulavo reikalavimą teismui ir teismo sprendimas neatitinka Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamojo daikto kadastro duomenų. Kaišiadorių rajono apylinkės teismas 2015 m. spalio 14 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. A2-1576-810/2015 atsisakė atnaujinti procesą civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014, nes, atnaujinus procesą, pareiškimo dalyko ir pagrindo keitimas nėra galimas.

Atsižvelgiant į tai, kad Kaišiadorių rajono apylinkės teismo 2014 m. lapkričio 4 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014 yra nustatyta, kad pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai įgyjamąją senatimi įgijo nuosavybės teisę į tvenkinių statinius – hidrotechninius statinius – nedetalizuojant jų sudedamųjų dalių taip, kaip jos atvaizduotos Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų byloje, ir nesant galimybių atnaujinus procesą išnagrinėtoje civilinėje byloje keisti pareiškimo dalyko ir pagrindo, reiškiamas naujas reikalavimas ir prašoma teismo nustatyti, kad pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai įgyjamąją senatimi įgijo nuosavybės teisę į šiuos nekilnojamuosius daiktus – kitus inžinierinius statinius – tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255), kurių pagrindinė naudojimo paskirtis – hidrotechniniai statiniai, – ir kuriuos sudaro: tvenkinio iškastos: TI1 (12500 m²), TI2 (4100 m²), TI3 (660 m²), TI4 (10500 m²), TI5 (20000 m²); pylimai: P1 (1359 m²), P2 (919 m²), P3 (388 m²), P4 (1178 m²), P5 (1480 m²); iškastos: I1 (207 m²), I2 (35 m²); laiptai c1; šachtinės vandens pralaidos: ŠVP1 (7 m²), ŠVP2 (7 m²), ŠVP3 (6 m²), ŠVP4 (7 m²), ŠVP5 (8 m²); pralaida 8-9; latakas c2, esančius Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21.

7.2. Nekilnojamas turtas – hidrotechniniai statiniai – tvenkiniai – buvo sukurti statybos būdu 1975 m., Lietuvos TSR Melioracijos ir Vandens ūkio ministerijai vykdant melioraciją. Strėvininkų tvenkinių statyba baigta/ įgyvendinta 1975 m., ką patvirtina Kaišiadorių sausinimo sistemų valdybos suderinimo aktas ir Statybos suvestinis vidinis titulinis sąrašas 1975 m. Nekilnojamas turtas – hidrotechniniai statiniai, – bendrai vadinami tvenkiniais, kaip ilgalaikis materialus turtas, 1995 m. sausio 5 d. buvo perduoti ir apskaityti biudžetinėje įstaigoje Strėvininkų pensionate, kurios pavadinimas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2010 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-274 yra pakeistas į Strėvininkų socialinės globos namus. Šie dokumentai/ įrodymai yra Kaišiadorių rajono apylinkės teismo nagrinėtoje civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014. Pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų iniciatyva 2012 m. gruodžio 5 d. buvo atlikti nekilnojamojo turto – hidrotechninių statinių – kadastriniai matavimai ir suformuota Nekilnojamojo daikto kadastrinių matavimų byla (Nekilnojamojo turto kadastrinių matavimų byla, registro Nr. 44/1035878, pridedama), kurioje tvenkinių statiniams suteiktas unikalus Nr. 4400-2504-4255 ir detalizuotas šio hidrotechninio statinio aprašymas, išskiriant visas sudėtines jo dalis. Pareiškėjas 2013 m. rugsėjo 10 d. sudarė Statinių, kurie neturi savininkų (ar kurių savininkai nežinomi), sąrašą Nr. 1 ir į jį įtraukė tvenkinius, juos identifikuodamas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-449 patvirtintos formos nustatytus reikalavimus, t. y. statinio aukštų skaičių, bendrą plotą arba statinio tūrį, pagrindinių konstrukcijų medžiagas ir kita. Minėtą sąrašą statinių, kurie neturi savininkų (ar kurių savininkai nežinomi), patvirtino Kauno regiono aplinkos apsaugos departamento Kaišiadorių rajono agentūros vedėjas bei Kaišiadorių rajono Žiežmarių seniūnijos seniūnas. Šie dokumentai/ įrodymai taip pat yra Kaišiadorių rajono apylinkės teismo nagrinėtoje civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014. Nekilnojamojo turto registre nurodytas nekilnojamasis turtas registruotas kaip kiti inžinieriniai statiniai – tvenkiniai, – daikto pagrindinė naudojimo paskirtis – hidrotechniniai statiniai (unikalus Nr. 4400-2504-4255) (Nekilnojamojo turto registro išrašas pridedamas). Daiktinės teisės į šiuos daiktus nėra įregistruotos.

7.3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Lietuvos Respublikos CK) 4.4.7 straipsniu nuosavybės teisė gali būti įgyta įgyjamąja senatimi (1 dalies 11 punktas). Nuosavybės teisės įgijimo pagal įgyjamąją senatį faktas nustatomas teismine tvarka, jeigu fizinis ar juridinis asmuo, kuris nėra daikto savininkas, bet yra sąžiningai įgijęs daiktą bei sąžiningai, teisėtai, atvirai, nepertraukiamai ir kaip savą valdęs nekilnojamąjį daiktą ne mažiau kaip 10 metų, kai per visą valdymo laikotarpį daikto savininkas turėjo teisinę galimybę įgyvendinti savo teisę į daiktą, bet nė karto nepasinaudojo ja, įgyja nuosavybės teisę į tą daiktą (Lietuvos Respublikos CK 4.68 straipsnis).

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai valdo tvenkinių statinius nuo 1995 m., kai 1995 m. sausio 5 d. jie buvo perduoti ir apskaityti biudžetinėje įstaigoje Strėvininkų pensionate. Valdymas tęsiasi iki šiol, kas sudaro nepertraukiamą ir ilgesnį nei 10 metų valdymo laikotarpį. Tvenkinių statiniai yra įtraukti į sąrašą statinių, kurie neturi savininkų (ar kurių savininkai nežinomi), ką patvirtina ir Nekilnojamojo turto registro išrašas, pagal kurį daiktinės teisės į tvenkinių statinius nėra registruotos jokio fizinio ar juridinio asmens vardu, kas kartu patvirtina, kad tvenkinių statiniai nuosavybės teise nepriklauso nei valstybei ar savivaldybei, nei kitiems asmenims ir gali būti valdytojo įgyti įgyjamąja senatimi (Lietuvos Respublikos CK 4.69 straipsnio 3 dalis).

Kasacinio teismo praktikoje dėl įgyjamosios senaties instituto taikymo yra išaiškinta, jog nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąja senatimi faktas gali būti konstatuotas tik esant šių sąlygų visetui: 1) pareiškėjas nėra ir nebuvo įgijęs nuosavybės teisės į daiktą kitokiu Lietuvos Respublikos CK 4.47 straipsnyje nurodytu būdu; 2) daiktas nėra valstybės ar savivaldybės nuosavybė (Lietuvos Respublikos CK 4.69 straipsnio 3 dalis); 3) asmuo, sąžiningai įgijęs daiktą, jį sąžiningai valdo visą valdymo laiką; 4) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas teisėtai; 5) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas atvirai (Lietuvos Respublikos CK 4.68 straipsnis); 6) daiktas valdomas nepertraukiamai; 7) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas kaip savas; 8) valdymas tęsėsi Lietuvos Respublikos CK 4.68 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą.

Nagrinėjamu atveju egzistuoja visos sąlygos, būtinos nustatant nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąja senatimi faktą. Pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai nuo 1995 m. sausio 5 d., t. y. daugiau nei 10 metų, įgijęs sąžiningai visą valdymo laikotarpį atvirai ir nepertraukiamai valdo nekilnojamąjį turtą – hidrotechninius statinius (unikalus Nr.4400-2504-4255), kuriuos sudaro: tvenkinio iškasos: TI1 (12500 m²), TI2 (4100 m²), TI3 (660 m²), TI4 (10500 m²), TI5 (20000 m²); pylimai: P1 (1359 m²), P2 (919 m²), P3 (388 m²), P4 (1178 m²), P5 (1480 m²); iškasos: I1 (207 m²), I2 (35 m²); laiptai c1; šachtinės vandens pralaidos: ŠVP1 (7 m²), ŠVP2 (7 m²), ŠVP3 (6 m²), ŠVP4 (7 m²), ŠVP5 (8 m²); pralaida 8-9, latakas c2, esančius Kaišiadorių r. sav. Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21. Visą nurodyto nekilnojamojo turto valdymo laikotarpiu ginčų dėl nekilnojamojo turto nuosavybės ir/ ar valdymo nėra buvę ir šiuo metu nėra, kas patvirtina, kad nagrinėjamu atveju nėra Lietuvos Respublikos CK nurodytų apribojimų nustatyti nuosavybės teisės įgijimo pagal įgyjamąją senatį faktą.

8. Paklausta, pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų atstovė advokatė L. M. teismo posėdžio metu atsakė, kad nurodyti tvenkinių statiniai nėra melioracijos statiniai, ką patvirtina tiek suinteresuoto asmens Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos, tiek ir valstybės įmonės Valstybės žemės fondo pateikta informacija – jie neįtraukti į melioracijos statinių apskaitą. Šie statiniai buvo naudojami ne melioracijai, o pareiškėjo/ globos namų reikmėms – vandens tiekimui ir nuotekų šalinimui. Pareiškėjui buvo perduotas valdyti ir naudoti visas tvenkinių kompleksas, nedetalizuojant atskirų jo dalių. Atliekant inventorizaciją ir registruojant tvenkinių komplekso atskiras dalis, dėl nežinomų priežasčių (pavyzdžiui, dėl inžinierinių žinių stokos) nebuvo inventorizuotas/ identifikuotas visas tvenkinių turtas, t. y. kiti inžinieriniai statiniai – tvenkinių statiniai (unikalus Nr. 4400-2504-4255), dėl kurių pareiškėjas ir kreipėsi į teismą. Pareiškėjas pagal Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo nuostatas turi teisę turėti/ įgyti nuosavybę. Be to, šiuo metu šie statiniai yra įtraukti į pareiškėjo balansą, tačiau nėra reikalingi pareiškėjui ir pareiškėjas niekaip negali jų perduoti nei valstybei, nei savivaldybei. Iš esmės ši civilinė byla yra iškelta tam, kad pareiškėjas, pripažinus jam nuosavybę į šiuos statinius, galėtų juos perduoti steigėjui – valstybei.

IV. Suinteresuotų asmenų argumentai

9. Suinteresuoto asmens Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos atstovės R. B. ir V. J. teismo posėdžio metu palaikė atsiliepime į pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą (DOK-27244) ir rašytiniuose paaiškinimuose (DOK-33706) išdėstytą poziciją – byla spręstina teismo nuožiūra, nes savivaldybė nėra suinteresuota šios bylos baigtimi:

9.1. Pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškime nurodytas nekilnojamasis turtas – kiti inžinieriniai statiniai – tvenkinių statiniai/ hidrotechniniai statiniai (unikalus Nr. 4400-2504-4255), esantys Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21., nėra įtraukti į Kaišiadorių rajono savivaldybės balansą ir Nekilnojamojo turto registre savivaldybei nėra registruota nuosavybės ar kita daiktinė teisė į juos. Savivaldybei nėra žinomos šio turto sukūrimo aplinkybės, t. y. savivaldybėje nėra jokių dokumentų apie šiuos statinius.

9.2. Atsakant į suinteresuoto asmens Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos atsiliepime į pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą (DOK-27703, DOK-28614 ir DOK-28594) iškeltus klausimus, paaiškintina, kad pareiškėjo pareiškime nurodyti tvenkinių statiniai nėra perduoti Kaišiadorių rajono savivaldybei ir jie nėra įtraukti į savivaldybės patikėjimo teise valdomų melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitą, todėl savivaldybės administracija neturi jokių duomenų apie šių tvenkinių statinių naudojimą ir valdymą. Šį faktą įrodo suinteresuoto asmens Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos teismui pateikta valstybės įmonės Valstybės žemės fondo, kaip centrinio melioracijos sistemų ir statinių duomenų banko valdytojo, 2022 m. vasario 28 d. pažyma apie valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių kiekius ir vertes Kaišiadorių r. sav. Kadangi nurodyti tvenkinių statiniai nėra perduoti savivaldybei ir nėra įtraukti į savivaldybės patikėjimo teise valdomų melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitą, savivaldybės administracijoje nėra ir negali būti tvenkinių statinių projektinės ar kitos su šiais statiniais susijusios dokumentacijos, taip pat ir toponuotraukų. Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija nuo pat tvenkinių statinių eksploatacijos pradžios (1975 m.) nėra ir nebuvo susijusi su šio turto valdymu. Savivaldybės administracijos patikėjimo teise valdomų valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos sistemų ribos nepatenka į žemės sklypo (kadastro Nr. 4938/0007:16), kuriame yra pareiškėjo pareiškime nurodyti statiniai, teritoriją, t. y. į valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos sistemų ir statinių projektinę ribą neįeina tvenkiniai ir juose esantys hidrotechnikos statiniai. Pažymėtina, kad žemės sklype (kadastro Nr. 4938/0007:16) esančių tvenkinių statinių funkcionavimas neturi įtakos savivaldybės administracijos patikėjimo teise valdomo melioracijos turto naudojimui.

9.3. Atkreiptinas teismo dėmesys į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 10 straipsnio 1 dalį biudžetinės įstaigos savininko jai perduotas ir biudžetinės įstaigos įgytas turtas nuosavybės teise priklauso biudžetinės įstaigos savininkui, o biudžetinė įstaiga šį turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo teisės aktų nustatyta tvarka. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punktu, valstybės institucijos, įstaigos ir organizacijos valstybės turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise. Pagal to paties įstatymo 14 straipsnį valstybės ir savivaldybių turtas, išskyrus centralizuotai valdyti perduotą valstybės nekilnojamąjį turtą, biudžetinėms įstaigoms taip pat gali būti perduodamas panaudos pagrindais. Vadovaujantis Strėvininkų socialinės globos namų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2010 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-274 (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. rugpjūčio 31 d. įsakymo Nr. A1-468 redakcija), 4 ir 5 punktais, pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų, kurios savininkė yra valstybė.

Atsižvelgus į tai, suinteresuoto asmens Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos nuomone, pareiškėjas/ biudžetinė įstaiga Strėvininkų socialinės globos namai negali įgyti nuosavybės teisės į pareiškime nurodytą nekilnojamąjį turtą.

10. Suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija atsiliepime į pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą (DOK-27703, DOK-28614 ir DOK-28594) nurodo, jog byla spręstina teisės aktų nustatyta tvarka:

10.1. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Lietuvos Respublikos CK) 4.47 straipsnio 1 dalies 11 punkte nustatyta, kad nuosavybės teisė gali būti įgyta įgyjamąja senatimi – nuosavybės teisės įgijimo pagal įgyjamąją senatį faktas nustatomas teismine tvarka, jeigu fizinis ar juridinis asmuo, kuris nėra daikto savininkas, bet yra sąžiningai įgijęs daiktą ir teisėtai, atvirai, nepertraukiamai ir kaip savą nekilnojamąjį daiktą valdęs ne mažiau kaip 10 metų, kai per visą valdymo laikotarpį daikto savininkas turėjo teisinę galimybę įgyvendinti savo teisę į daiktą, bet nė karto nepasinaudojo ja, įgyja nuosavybės teisę į tą daiktą (Lietuvos Respublikos CK 4.68 straipsnis).

Kasacinio teismo praktikoje dėl įgyjamosios senaties instituto taikymo yra išaiškinta, jog nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąja senatimi faktas gali būti konstatuotas tik esant šių sąlygų visetui: 1) pareiškėjas nėra ir nebuvo įgijęs nuosavybės teisės į daiktą kitokiu Lietuvos Respublikos CK 4.47 straipsnyje nurodytu būdu; 2) daiktas nėra valstybės ar savivaldybės nuosavybė (Lietuvos Respublikos CK 4.69 straipsnio 3 dalis); 3) asmuo, sąžiningai įgijęs daiktą, jį sąžiningai valdo visą valdymo laiką; 4) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas teisėtai; 5) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas atvirai (Lietuvos Respublikos CK 4.68 straipsnis); 6) daiktas valdomas nepertraukiamai; 7) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas kaip savas; 8) valdymas tęsėsi Lietuvos Respublikos CK 4.68 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą.

10.2. Pagal Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašo su istorija (registro Nr. 44/1035878) 2.4 papunkčio duomenis kitų inžinierinių statinių (unikalus Nr. 4400-2504-4255) pagrindinė naudojimo paskirtis – hidrotechniniai statiniai. Tačiau išrašo 10.1 papunktyje nurodyta, kad inžinierinių statinių (unikalus Nr. 4400-2504-4255) kadastro duomenys pagal 2012 m. gruodžio 5 d. Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylą yra neįrašyti į kadastrą. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad nekilnojamojo daikto kadastro duomenų įrašymas į Nekilnojamojo turto kadastrą yra laikomas nekilnojamojo daikto įregistravimu Nekilnojamojo turto registre. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenis į Nekilnojamojo turto kadastrą įrašo kadastro tvarkytojas kadastro nuostatų nustatyta tvarka. Nagrinėjamu atveju suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija neturi duomenų, dėl kokių priežasčių kadastro tvarkytojas padarė žymą Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašo (registro Nr. 44/1035878) 10.1 papunktyje, kad inžinierinių statinių (unikalus Nr. 4400-2504-4255), kadastro duomenys pagal 2012 m. gruodžio 5 d. Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylą yra neįrašyti į kadastrą. Taip pat ministerija neturi duomenų, kokių pagrindu buvo padaryti įrašai pirmiau paminėtame išraše apie atliktus kadastrinius statinių matavimus. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad prašymą įrašyti nekilnojamojo daikto kadastro duomenis į nekilnojamojo turto kadastrą ar juos pakeisti pateikia nekilnojamojo daikto savininkas ar patikėjimo teise valdantis nekilnojamąjį daiktą asmuo (ši įstatymo nuostata nepakitusi nuo 2012 m.). Ministerija neturi duomenų, kokių pagrindu kadastro tvarkytojas įrašė inžinierinių statinių (unikalus Nr. 4400-2504-4255) duomenis Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išraše (registro Nr. 44/1035878), turint omenyje, kad pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai iki 2012 m. gruodžio 5 d. nebuvo nei savininkas, nei teisėtas valdytojas patikėjimo teise. Pastebėtina, kad inžinieriniai statiniai (unikalus Nr. 4400-2504-4255), yra valstybės nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype (kadastro Nr. 4938/0007:16), kurį šiuo metu valdo patikėjimo teise Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašo su istorija (registro Nr. 49/13667) 4.1 ir 5.1 papunkčiai). Visa tai leidžia teigti, kad inžinierinių statinių (unikalus Nr. 4400-2504-4255) pagrindinė paskirtis galutinai nėra įteisinta, kadastro duomenys nepatvirtinti.

10.3. Pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai pareiškime nurodo, kad nekilnojamasis turtas – hidrotechniniai statiniai – tvenkiniai buvo sukurti statybos būdu 1975 m., Lietuvos TSR melioracijos ir vandens ūkio ministerijai vykdant melioraciją. Strėvininkų tvenkinio statyba baigta/įgyvendinta 1975 m., ką patvirtina Kaišiadorių sausinimo sistemų valdybos suderinimo aktas bei

Statybos suvestinis vidinis titulinis sąrašas 1975 m. Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo 2 straipsnio 4–5 dalyse nurodyta, kad melioracijos sistema – grupė melioracijos statinių, kurie yra susiję funkciniais ryšiais ir išsidėstę konkrečiame melioruotos žemės plote. Melioracijos statiniai – melioracijai naudojami įvairūs statiniai (grioviai, slenksčiai, greitvietės, vandens pralaidos, drenažo rinktuvai ir sausintuvai, siurblynės, tvenkinių žemės užtvankos, pylimai, drėkinimo vamzdynai, šuliniai, vandens nuleistuvai ir kiti). Pagal šio įstatymo 3 straipsnio nuostatas žemės sklype esantys melioracijos statiniai yra žemės sklypo priklausiniai ir nuosavybės teise priklauso žemės sklypo savininkui, jeigu sutartis nenustato kitaip, išskyrus valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos ir hidrotechnikos statinius, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje. Valstybei nuosavybės teise priklauso: sureguliuoti upeliai, grioviai, nuvedantys vandenį nuo daugiau kaip vieno žemės savininko ar kito naudotojo sklypo, juose esantys melioracijos statiniai, tvenkinių, kurie ribojasi su dviejų ir daugiau žemės savininkų ar kitų naudotojų žeme, hidrotechnikos statiniai, polderiai ir kitos melioracijos sistemos, jeigu jose mechanškai keliamas vanduo, kanalizuoti grioviai ir drenažo rinktuvai, jeigu jų skersmuo yra 12,5 cm ir didesnis ir jeigu jie yra pastatyti už valstybės lėšas, nepaisant to, kas yra žemės sklypo, kuriame yra šie melioracijos statiniai, savininkas. Šio įstatymo 9 straipsnyje nurodoma, kad melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaita yra sudėtinė žemės informacinės sistemos dalis ir apima visumą žinių apie teisinę, geografinę ir ūkinę melioruotos žemės ir melioracijos statinių būklę. Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos tvarką nustato ministerija. Ministerija, vertindama pareiškimą, kreipėsi el. paštu dėl papildomos informacijos pateikimo į už melioracijos statinių ir melioruotos žemės apskaitą atsakingą instituciją – valstybės įmonę Valstybės žemės fondą. Pastaroji pateikė informaciją, kad valstybės įmonės Valstybės žemės fondo centriniame melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos duomenų banke Kaišiadorių rajono savivaldybėje valstybei nuosavybės teise priklausančių tvenkinių hidrotechninių statinių nėra (pridedama el. laiško su priedais kopija). Akivaizdu, kad turimų duomenų nepakanka konstatuoti fakto, jog pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai siekia įgyti nuosavybės teise melioracijos įrenginius, taip pat ir konstatuoti, kad šie įrenginiai turėtų būti priklausantys išimtinai valstybei nuosavybės teise. Kilus dėl to abejonėms, teismas galėtų išreikalaus iš Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos (toponuočiau) ir valstybės įmonės Valstybės žemės fondo dokumentus ir išvadą, ar žemės sklype (kadastro Nr. 4938/0007:16) esantys įrenginiai yra melioracijos statiniai, atitinkantys Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo įtvirtintas melioracijos statinių sąvokas. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 27 punkte nurodyta, kad savivaldybei priskirta valstybinė (perduota savivaldybei) funkcija yra valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymas ir naudojimas patikėjimo teise. Valstybės nuosavybės perdavimas patikėjimo teise numatytas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9–11 straipsniuose nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad iki šiol per kelias dešimtis metų nebuvo gauta duomenų iš savivaldybės ar kitų institucijų, kad žemės sklype (kadastro Nr. 4938/0007:16) yra įrenginiai ir jų priežiūra reikalinga kaip melioracijos statinių.

10.4. Pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai yra biudžetinė įstaiga, kurios veiklos tikslai yra nustatyti Lietuvos Respublikos socialines apsaugos ir darbo ministro 2010 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-274 patvirtintuose Strėvininkų socialinės globos namų nuostatuose. Jei byloje būtų nustatyta, kad pareiškėjas siekia nuosavybės teise įgyti melioracijos statinius, tai jo veikla, kaip biudžetinės įstaigos veikla pagal nustatytą jo steigėjo kompetenciją, visiškai nesusijusi su melioracijos statinių priežiūra, išlaikymu. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad biudžetinė įstaiga gali turėti ir įgyti tik tokias civilines teises ir pareigas, kurios neprieštarauja biudžetinės įstaigos nuostatams ir jos veiklos tikslams. Ministerija neturi duomenų, ar pareiškėjas, siekdamas įgyti šiuo pareiškimu nuosavybės teise inžinerinius statinius, tai suderino su savo steigėju (paaiškėjus, kad šie statiniai gali būti melioracijos statiniai), ir abejoja, ar apskritai, kaip biudžetinė įstaiga ir veikdama pagal Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymą ir nuostatuose įtvirtintą kompetenciją, gali nuosavybės teise įgyti nuosavybės teise nekilnojamąjį turtą.

11. Suinteresuotas asmuo Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos atsiliepime į pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą (DOK-42196) nurodė, jog palaiko suinteresuoto asmens valstybės įmonės Turto banko atsiliepime į pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą išreikštą poziciją, t. y. neprieštaruja pareiškėjo pareiškimo patenkinimui.

Patikrinus valstybės įmonės Registrų Centro centrinio duomenų banko duomenis, nustatyta, kad žemės sklypas (kadastro Nr. 4938/0007:16) nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai, kurios patikėtinė yra Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos. Šiame žemės sklype esantys pastatai: pastatas – butinis pastatas (unikalus Nr.4400-1556-1450), pastatas – nuotekų siurblinė (unikalus Nr. 4400-1556-1507), kiti inžinieriniai statiniai – kiemo statiniai (tvora, aikštelė) (unikalus Nr. 4400-1556-1540), vandentiekio tinklai (unikalus Nr. 4400-1486-0312), nuotekų šalinimo tinklai – nuotekų tinklai (unikalus Nr. 4400-1486-0378), nuotekų šalinimo tinklai – nuotekų valymo įrenginiai (unikalus Nr. 4400-1486-0412), esantys adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Žiez marių apylinkės sen., Kaišiadorių r. sav., nuosavybės teise priklauso Kaišiadorių rajono savivaldybei. Nuosavybės teisės neįregistruotos į kitus inžinierinius statinius – tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255), esančius šiame žemės sklype.

Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 259 pakeistų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. 634 patvirtintų Bešeimininkio, konfiskuoto, valstybės paveldėto, valstybei perduoto turto, daiktinių įrodymų, lobių ir radinių perdavimo, apskaitymo, saugojimo, realizavimo, grąžinimo ir pripažinimo atliekomis taisyklių 49 punktą valstybei perduotino (taip pat valstybės paveldėto) nekilnojamojo turto, įskaitant ir jam priskirtus žemės sklypus ir akcijų perėmimą, įvertinimą ir apskaitą nuo 2015 m. kovo 20 d. pradėjo vykdyti valstybės įmonė Turto bankas. Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos negali šiuo atveju veikti valstybės vardu. Nurodytų taisyklių 49 punkte nurodyta, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos objektas yra paveldimas (perduotinas) žemės sklypas (jo dalis) ant kurio nėra statinių ar kitų nekilnojamojo turto objektų, kuriems šis sklypas būtų priskirtas.

12. Suinteresuotas asmuo valstybės įmonė Turto bankas atsiliepime į pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą (DOK-24623) nurodė, jog neprieštaruja pareiškėjo pareiškimo patenkinimui.

Įgyjamoji senatis yra savarankiškas, pirminis nuosavybės teisės įgijimo būdas (Lietuvos Respublikos CK 4.47 straipsnio 11 punktą), galimas įvykdžius tam tikrus įstatyme įtvirtintus reikalavimus. Šis būdas taikomas, kai pareiškėjas nėra ir nebuvo įgijęs nuosavybės teisės į daiktą iki Lietuvos Respublikos CK 4.68 straipsnio 1 dalyje nustatytų terminų suėjimo ir prašo teismą konstatuoti, kad yra visos Lietuvos Respublikos CK 4.68–4.71 straipsniuose nustatytos įgyjamosios senaties taikymo sąlygos. Įgyjamąją senatimi nuosavybės teisę į nekilnojamąjį daiktą gali įgyti asmuo, sąžiningai įgijęs daiktą bei sąžiningai, teisėtai, atvirai, nepertraukiamai ir kaip savą valdęs tokį daiktą ne mažiau kaip 10 metų, kai per visą valdymo laikotarpį daikto savininkas turėjo teisinę galimybę įgyvendinti savo teisę į daiktą, bet nė karto nepasinaudojo ja. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje ne kartą išskirtos nuosavybės teisės įgijimo pagal įgyjamąją senatį sąlygos bei atskleistas jų turinys (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. kovo 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-113/2010, 2010 m. balandžio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-156/2010; 2011 m. vasario 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-67/2011 ir kitos). Nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąją senatimi faktas konstatuojamas, jeigu yra šių sąlygų visuma: 1) pareiškėjas nėra ir nebuvo įgijęs nuosavybės teisės į daiktą kitokiu Lietuvos Respublikos CK 4.47 straipsnyje nurodytu būdu, t. y. asmuo nėra daikto savininkas; 2) daiktas nėra valstybės ar savivaldybės nuosavybė; nėra įregistruotas viešajame registre kito asmens (ne valdytojo) vardu (Lietuvos Respublikos CK 4.69 straipsnio 3 dalis); 3) asmuo, sąžiningai įgijęs daiktą, jį sąžiningai valdo visą valdymo laiką. Tai reiškia, kad valdytojas, tiek užvaldydamas daiktą, tiek visą įgyjamosios senaties laiką ir net įgydamas daiktą nuosavybėn įgyjamąją senatimi, turi būti įsitikinęs, jog niekas neturi daugiau už jį teisių į daiktą, turi nežinoti apie kliūtis, trukdančias įgyti jam tą daiktą nuosavybėn, jeigu tokių kliūčių būtų (Lietuvos Respublikos CK 4.26 straipsnio 3 dalis, 4.70 straipsnio 1 dalis); 4) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas teisėtai. Teisėtas yra daikto valdymas, įgytas tais pačiais

pagrindais kaip ir nuosavybės teisė, o per prievartą, slapta ar kitaip pažeidžiant teisės aktus įgyto daikto valdymas yra neteisėtas (Lietuvos Respublikos CK 4.23 straipsnio 2 ir 3 dalys). Teisėtas valdymas atsiranda tais pačiais pagrindais kaip ir nuosavybės teisė, kai dėl tam tikrų priežasčių nuosavybės teisės neatsirado, pavyzdžiui, atveju, kai daiktą sandoriu (teisėtu pagrindu) perleidžiantis asmuo pats nebuvo daikto savininkas; 5) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas atvirai (Lietuvos Respublikos CK 4.68 straipsnis). Daikto atviro valdymo sąlyga reiškia, kad asmuo valdo daiktą kaip savą nesislapstydamas; 6) daiktas valdomas nepertraukiamai; 7) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas kaip savas, t. y. pareiškėjas elgėsi kaip daikto savininkas ir suvokė, kad kiti asmenys neturi daugiau teisių už jį į valdomą daiktą (asmuo turi būti įsitikinęs, kad nėra kito asmens, kuris yra daikto savininkas); 8) valdymas tęsėsi Lietuvos Respublikos CK 4.68 straipsnio 1 dalyje nustatyta terminą.

Atsižvelgus į tai, pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimas galėtų būti patenkinamas tik tuo atveju, jeigu teismas nustatytų, kad pareiškime nurodyto turto valdymas atitinka visas aukščiau minėtas įstatymo nustatytas sąlygas. Nagrinėjamu atveju pareiškėjo nurodytas nekilnojamas daiktas yra registruotas, jam yra suteiktas unikalus numeris, jis nėra įregistruotas nei valstybės, nei kito asmens vardu ir nėra pripažintas savavališka statyba. Statiniai, kaip nekilnojamieji daiktai, yra nekilnojamojo turto kadastro objektai (jie formuojami Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka; Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 7 straipsnio 3 dalis), todėl suinteresuotas asmuo valstybės įmonė Turto bankas neprieštarauja pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimo patenkinimui.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

Pareiškimas atmestinas

V. Faktinės aplinkybės

13. Bylos nagrinėjimo teisme metu nustatyta, kad:

13.1. Kaišiadorių rajono apylinkės teismas 2014 m. lapkričio 4 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014 (CBP-2403 priedas, DOK-23435 priedas ir Kaišiadorių rajono apylinkės teismo civilinė byla Nr. 2-1333-753/2014, b. l. 53–56) patenkino pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą – nustatė, kad Strėvininkų socialinės globos namai (j. a. k. 290796410) įgyjamąją senatimi įgijo nuosavybės teisę į tvenkinių statinį – hidrotechninį statinį, 13.859 m², adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav.; tvenkinių statinį – hidrotechninį statinį, 5.019 m², adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav.; tvenkinių statinį – hidrotechninį statinį, 1.255 m², adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav.; tvenkinių statinį – hidrotechninį statinį, 11.713 m², adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav.; tvenkinių statinį – hidrotechninį statinį, 21.480 m², adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav.

13.2. Kaišiadorių rajono apylinkės teismo 2014 m. lapkričio 4 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014 įsiteisėjęs, tačiau jo pagrindu pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų daiktinės teisės Nekilnojamojo turto registre į nurodytus nekilnojamuosius daiktus neregistruotos – valstybės įmonės Registrų centro Kauno filialas 2015 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. KAKT-618, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 14 straipsniu, atmetė pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų prašymą įregistruoti daiktines teises į juos motyvuojamas tuo, kad pagal 2012 m. gruodžio 5 d. kadastro duomenų bylos duomenis tvenkinių statinius (unikalus Nr.4400-2504-4255) sudaro: tvenkinio iškasos: TI1 (12500 m²), TI2 (4100 m²), TI3 (660 m²), TI4 (10500 m²), TI5 (20000 m²); pylimai: P1 (1359 m²), P2 (919 m²), P3 (388 m²), P4 (1178 m²), P5 (1480 m²); iškasos: I1 (207 m²), I2 (35 m²); laiptai c1; šachtinės vandens pralaidos: ŠVP1 (7 m²), ŠVP2 (7 m²), ŠVP3 (6 m²), ŠVP4 (7 m²), ŠVP5 (8 m²); pralaida 8-9; latakas c2, o Kaišiadorių rajono apylinkės teismas 2014 m. lapkričio 4 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. 2-1333-

753/2014 nusprendė, kad Strėvininkų socialinės globos namai įgyjamąją senatimi įgijo nuosavybės teisę į tvenkinių statinius – hidrotechninius statinius 13.859 m², 5.019 m², 1.255 m², 11.713 m² ir 21.480 m², esančius adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav., t. y. dokumento, kurio pagrindu prašoma įrašyti nekilnojamojo daikto kadastro duomenis į nekilnojamojo turto kadastrą ar juos pakeisti, duomenys apie nekilnojamąjį daiktą nesutampa su šio daikto kadastro duomenų bylos duomenimis (CBP-2403 priedai, DOK-23435 priedas, DOK-39036 priedas ir Kaišiadorių rajono apylinkės teismo civilinė byla Nr. 2-1333-753/2014, b. l. 68–73).

13.3. Pagal Nekilnojamojo turto registro išrašą (registro Nr. 44/1035878) ir 2012 m. Nekilnojamojo daikto kadastrinių matavimų bylą kitus inžinierinius statinius – tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255), esančius Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21, kurių pagrindinė naudojimo paskirtis – hidrotechniniai statiniai, – sudaro: tvenkinio iškasos: TI1 (12500 m²), TI2 (4100 m²), TI3 (660 m²), TI4 (10500 m²), TI5 (20000 m²); pylimai: P1 (1359 m²), P2 (919 m²), P3 (388 m²), P4 (1178 m²), P5 (1480 m²); iškasos: I1 (207 m²), I2 (35 m²); laiptai c1; šachtinės vandens pralaidos: ŠVP1 (7 m²), ŠVP2 (7 m²), ŠVP3 (6 m²), ŠVP4 (7 m²), ŠVP5 (8 m²); pralaida 8-9; latakas c2. Statybos pradžia – 1975 m., statybos pabaiga – 1975 m. Kadastro duomenys nustatyti 2012 m., bet neįrašyti. Daiktinės teisės į šiuos statinius neįregistruotos (CBP-2403 priedai; DOK-23435 priedas).

13.4. Pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 366 straipsnio 1 dalie 2 punktu (dėl naujai paaiškėjusių aplinkybių), 2015 m. kreipėsi į Kaišiadorių rajono apylinkės teismą dėl proceso atnaujinimo civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2015 nurodydamas, kad pagal priimtą teismo sprendimą pareiškėjas negali įregistruoti nuosavybės teisės į tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255), esančius Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21, nes netiksliai suformulavo reikalavimą teismui, dėl ko teismo sprendimas neatitinka nekilnojamojo daikto kadastrinių matavimų bylos duomenų ir tai paaiškėjo išnagrinėjus civilinę bylą. Kaišiadorių rajono apylinkės teismas 2015 m. spalio 14 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. A2-1576-810/2015 atsisakė atnaujinti procesą civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014 motyvuodamas tuo, kad nekilnojamojo daikto kadastrinių matavimų bylos duomenys buvo žinomi nagrinėjant bylą teisme ir priimant teismo sprendimą, t. y. buvo pateikti teismui kartu su pareiškimu dėl nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąją senatimi. Be to, teismas atkreipė dėmesį į tai, kad, atnaujinus procesą, pareiškimo dalyko ir pagrindo keitimas nėra galimas (Kaišiadorių rajono apylinkės teismo civilinė byla Nr. 2-1333-753/2014, b. l. 65–67, 92–95).

13.5. Pagal Nekilnojamojo turto registro išrašus (registro Nr. 44/1035878 ir 49/13667), taip pat pagal valstybės įmonės Registrų centro pateiktą informaciją/ dokumentus (DOK-39036 priedai) nurodytu adresu: Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21, Lietuvos Respublikai nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype (unikalus Nr. 4938-0007-0016; kadastrinis Nr. 4938/0007:16 Pakertų k. v.), be tvenkinių statinių (unikalus Nr. 4400-2504-4255), į kuriuos daiktinės teisės neįregistruotos, yra ir kitų statinių: pastatas – buitinis pastatas (unikalus Nr. 4400-1556-1450; statytas 1974 m.), pastatas – nuotekų siurblinė (unikalus Nr. 4400-1556-1507; statytas 1998 m.), kiti inžinieriniai statiniai – kiemo statiniai (tvora (t1, t2); aikštelė (ž, c, b) (unikalus Nr. 4400-1556-1540; statyti 1998 m.), vandentiekio tinklai (unikalus Nr. 4400-1486-0312; pradėti statyti 1975 m., o baigti statyti 2005 m.), nuotekų šalinimo tinklai – nuotekų tinklai (unikalus Nr. 4400-1486-0378; pradėti statyti 1974 m., o baigti statyti 1987 m.), nuotekų šalinimo tinklai – nuotekų valymo įrenginiai (unikalus Nr. 4400-1486-0412; statyti 1972 m.). Visi šie statiniai nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1756 buvo perduoti Kaišiadorių rajono savivaldybės nuosavybėn. Šiuo metu šiuos statinius patikėjimo teise valdo uždaroji akcinė bendrovė „Kaišiadorių vandenys“. Pažymėtina, kad šiuos statinius iki jų perdavimo savivaldybės nuosavybėn patikėjimo teise valdė pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai (j. a. k. 290796410), kuris taip pat valdė ir valstybei priklausančią žemės sklypą, kuriame yra statiniai, panaudos pagrindais.

13.6. Pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškime nurodytas nekilnojamasis turtas – kiti inžinieriniai statiniai – tvenkinių statiniai/ hidrotechniniai statiniai (unikalus Nr. 4400-2504-4255), esantys Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k.,

Cerkvės g. 21., nėra įtraukti į Kaišiadorių rajono savivaldybės balansą (DOK-27244 ir DOK-33706). Pagal už melioracijos statinių ir melioruotos žemės apskaitą atsakingos institucijos valstybės įmonės Valstybės žemės fondo pateiktą informaciją (DOK-27703, DOK-28614 ir DOK-28594 priedai) Centriniam melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos duomenų banke Kaišiadorių rajono savivaldybėje valstybei nuosavybės teise priklausančių tvenkinių hidrotechninių statinių nėra.

13.7. Pagal valstybės įmonės Registrų centro pateiktą informaciją/ dokumentus (DOK-39036 priedai) pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai (1964–1975 m. Strėvininkų senelių ir invalidų namai; 1978–1978 m. Strėvininkų psichochronikų invalidų namai; 1979–1990 m. Strėvininkų psichoneurologinis internatas; nuo 1990 m. Strėvininkų pensionatas; nuo 2010 m. Strėvininkų socialinės globos namai) jau senai, 2001 m., užsakė statinių kadastro matavimo darbus ir nuo pat 2008 m., bandė įregistruoti daiktines teises į nekilnojamuosius daiktus: vandentiekio tinklus, vandenvietes, nuotekų tinklus ir nuotekų valymo įrenginius, esančius Kaišiadorių r. sav., Mūro Strėvininkų k. (registro Nr. 44/1035878). Pažymėtina, kad visi statiniai: pastatas – butinis pastatas (unikalus Nr. 4400-1556-1450), pastatas – nuotekų siurblinė (unikalus Nr. 4400-1556-1507), kiti inžinieriniai statiniai – kiemo statiniai (tvora (t1, t2); aikštelė (ž, c, b) (unikalus Nr. 4400-1556-1540), vandentiekio tinklai (unikalus Nr. 4400-1486-0312), nuotekų šalinimo tinklai – nuotekų tinklai (unikalus Nr. 4400-1486-0378), nuotekų šalinimo tinklai – nuotekų valymo įrenginiai (unikalus Nr. 4400-1486-0412), išskyrus tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255), į kuriuos daiktinės teisės neįregistruotos, į Nekilnojamojo turto registrą buvo įregistruoti pagal 2008 m. senų statinių patikrinimo aktus ir pagal pripažinimo tinkamu naudoti aktus, atlikus ir patikrinus kadastrinius matavimus, vadovaujantis Žiežmarių seniūnijos ir Kaišiadorių rajono žemėtvarkos skyriaus pažymomis bei statinių ekspertizės aktu. Pažymėtina, kad visus šiuos statinius pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai prašė registruoti valstybės patikėjimo teise. Be to, pagal valstybės įmonės Registrų centro pateiktą informaciją/ dokumentus 1998 m. pareiškėjas atliko dalies statinių kapitalinį remontą.

13.8. Be to, pagal valstybės įmonės Registrų centro pateiktą informaciją/ dokumentus (DOK-39036 priedai, Nekilnojamojo turto (Inžinieriniai statiniai. Vandentiekio tinklų su vandenviete ir nuotekų šalinimo tinklų su valymo įrenginiais. Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21) kadastro ir registro dokumentų byla (registro Nr. 44/1035878) ir Kaišiadorių rajono apylinkės teismo civilinė byla Nr. 2-1333-753/2014, b. l. 6–19) Kaišiadorių rajone 1975 m. buvo atliekami statybos darbai/ necentralizuoti kapitaliniai įdėjimai, tarp kurių ir „Strėvininkų inv. namų tv.: a/ parengiamieji darbai; b/ tvenkinių statyba; c/ judrus darbo pobūdis; d/ nenumatytų darbų rezervas“ (Melioracijos ir vandens ūkio ministerijos statybos suvestinis vidinis titulinis sąrašas 1975 m.; Kaišiadorių raj. Melioracinių darbų vykdymo grafikas 1975 m.; Melioracijos ir vandens ūkio ministerijos Kaišiadorių rajone 1975 m. pastatytų tvenkinių sąrašas; Kaišiadorių sausinimo sistemų valdybos Melioracijos iš kap. statybos lėšų įvykdymo ir apmokėjimo suderinimo aktas 1975 m.). Pagal 1995 m. sausio 5 d. Strėvininkų pensionato pagalbinio ūkio ilgalaikio turto biudžetinėse įstaigose apskaitos inventorinę kortelę Nr. 6 įrašyti „Tvenkiniai (5,25 ha). Skiltyje „Perdavus eksploatuoti akto data ir numeris“ nurodyta „1975 m.“ Skiltyje „Inventorinis numeris“ nurodyta „110009“. 2013 m. pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai sudarė Statinių, kurie neturi savininkų (ar kurių savininkai nežinomi), sąrašą Nr. 1 ir į jį įtraukė tvenkinius, juos identifikuodamas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr.D1-449 patvirtintos formos nustatytus reikalavimus, t. y. statinio aukštų skaičių, bendrą plotą arba statinio tūrį, pagrindinių konstrukcijų medžiagas ir kita. Minėtą sąrašą statinių, kurie neturi savininkų (ar kurių savininkai nežinomi), patvirtino Kauno regiono aplinkos apsaugos departamento Kaišiadorių rajono agentūros vedėjas bei Kaišiadorių rajono Žiežmarių seniūnijos seniūnas.

Teisinis vertinimas

14. Teismas, nagrinėdamas civilinę bylą bei priimdamas sprendimą, privalo tinkamai taikyti ir aiškinti įstatymus (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 2 straipsnis).

Pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 12 ir 178 straipsnius šalys privalo įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai yra remiamasi aplinkybėmis (faktais), kurių nereikia įrodinėti (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 182 straipsnis). Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 185 straipsnis nustato, kad teismas įvertina byloje esančius įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais.

Įrodinėjimo tikslas – teismo įsitikinimas, pagrįstas byloje esančių įrodymų tyrimu ir įvertinimu, kad egzistuoja arba neegzistuoja tam tikros aplinkybės, susijusios su bylos nagrinėjimu (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 176 straipsnis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje įrodymų vertinimas grindžiamas vadinamąja tikėtinumo taisykle, kurios esmė – laisvo įrodymų vertinimo principas: teismas suteikia didesnę įrodomąją galią tam įrodymui, kuris suponuoja vieno ar kito fakto buvimo ar nebuvimo tikimybę ir gali padaryti išvadą apie tam tikrų aplinkybių buvimą, kai byloje esančių įrodymų visuma leidžia teigti, kad labiau tikėtina, jog atitinkamas faktas buvo, nei, kad jo nebuvo.

15. Įgyjamoji senatis yra savarankiškas, pirminis nuosavybės teisės įgijimo būdas (Lietuvos Respublikos CK 4.47 straipsnio 1 dalies 11 punktas), galimas įvykdžius tam tikrus įstatyme įtvirtintus reikalavimus. Nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąją senatimi faktas konstatuojamas, jeigu yra šių sąlygų visuma: 1) pareiškėjas nėra ir nebuvo įgijęs nuosavybės teisės į daiktą kitokiu Lietuvos Respublikos CK 4.47 straipsnyje nurodytu būdu, t. y. asmuo nėra daikto savininkas; 2) daiktas nėra valstybės ar savivaldybės nuosavybė; nėra įregistruotas viešame registre kito asmens (ne valdytojo) vardu (Lietuvos Respublikos CK 4.69 straipsnio 3 dalis); 3) asmuo, sąžiningai įgijęs daiktą, jį sąžiningai valdo visą valdymo laiką. Tai reiškia, kad valdytojas, tiek užvaldydamas daiktą, tiek visą įgyjamosios senaties laiką ir net įgydamas daiktą nuosavybėn įgyjamąją senatimi, turi būti įsitikinęs, jog niekas neturi daugiau už jį teisių į daiktą, nežinoti apie kliūtis, trukdančias įgyti jam tą daiktą nuosavybėn, jeigu tokių kliūčių būtų (Lietuvos Respublikos CK 4.26 straipsnio 3 dalis, 4.70 straipsnio 1 dalis); 4) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas teisėtai. Teisėtas yra daikto valdymas, įgytas tais pačiais pagrindais kaip ir nuosavybės teisė, o per prievartą, slapta ar kitaip pažeidžiant teisės aktus įgyto daikto valdymas yra neteisėtas (Lietuvos Respublikos CK 4.23 straipsnio 2 ir 3 dalys). Teisėtas valdymas atsiranda tais pačiais pagrindais kaip ir nuosavybės teisė, kai dėl tam tikrų priežasčių nuosavybės teisės neatsirado, pavyzdžiui, atvejai, kai daiktą sandoriu (teisėtu pagrindu) perleidžiantis asmuo pats nebuvo daikto savininkas; 5) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas atvirai (Lietuvos Respublikos CK 4.68 straipsnis). Daikto atviro valdymo sąlyga reiškia, kad asmuo valdo daiktą kaip savą nesislapstydamas; 6) daiktas valdomas nepertraukiamai; 7) visą valdymo laiką daiktas buvo valdomas kaip savas, t. y. pareiškėjas elgėsi kaip daikto savininkas ir suvokė, kad kiti asmenys neturi daugiau teisių už jį į valdomą daiktą (asmuo turi būti įsitikinęs, kad nėra kito asmens, kuris yra daikto savininkas); 8) valdymas tęsėsi Lietuvos Respublikos CK 4.68 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-170-415/2016 ir kitos).

16. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 182 straipsnį nereikia įrodinėti/nustatinėti aplinkybių, nustatytų įsiteisėjusiu teismo sprendimu kitoje civilinėje ar administracinėje byloje, kurioje dalyvavo tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teisines pasekmes ir nedalyvaujantiems byloje asmenims (prejudiciniai faktai) (1 dalies 2 punktas).

Aiškindamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 182 straipsnio 1 dalies 2 punkto normą, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra pasisakęs, kad neįrodinėjamos aplinkybės, kurios yra nustatytos kitoje civilinėje byloje įsiteisėjusiu teismo sprendimu, t. y. prejudicinius faktus sudaro faktinio pobūdžio aplinkybės, o ne teisinis jų kvalifikavimas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gegužės 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-149-695/2020). Kasacinio teismo praktikoje yra išskirtos tokios faktų pripažinimo prejudiciniais sąlygos: 1) abiejose bylose bet kokių procesiniu statusu dalyvauja tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teisinius padarinius ir nedalyvavusiems byloje asmenims; 2) pirmesnėje civilinėje byloje nustatyti

faktai buvo įrodinėjimo dalykas ar bent jo dalis; 3) įrodinėjamas faktas yra reikšmingas abiejose bylose (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-205-415/2017; 2017 m. birželio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-271-313/2017; 2017 m. lapkričio 3 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-382-421/2017; 2017 m. gruodžio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-499-403/2017; 2018 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-466-403/2018; 2019 m. lapkričio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-351-695/2019 ir kitos).

Pažymėtina, kad prejudicinę galią turi kitoje byloje įsiteisėjusiu teismo sprendimu nustatytos aplinkybės (faktai), t. y. tokios aplinkybės, kurias teismas pripažino įrodytomis; ir priešingai – neturi prejudicinės galios faktai, kurie kitu teismo sprendimu pripažinti nenustatytais dėl įrodymų stokos. Įsiteisėjusiame teismo sprendime padaryta išvada dėl įrodymų nepakankamumo ginčo dalyku esantiems faktams nustatyti neužkerta kelio suinteresuotiems asmenims tą patį faktą įrodinėti kitoje byloje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. rugsėjo 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-474-219/2015 ir kitos).

17. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad Kaišiadorių rajono apylinkės teismas jau yra išnagrinėjęs civilinę bylą Nr. 2-1333-753/2014 pagal pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą suinteresuotam asmeniui Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijai dėl nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąją senatimi į penkis tvenkinių statinius – hidrotechninius statinius: 13,859 m², 5,019 m², 1,255 m², 11,713 m² ir 21,480 m², esančius adresu: Cerkvės g. 21, Mūro Strėvininkų k., Kaišiadorių r. sav. Teismo sprendimas įsiteisėjęs, tačiau jo pagrindu daiktinės teisės į nurodytus nekilnojamuosius daiktus Nekilnojamojo turto registre neregistruotos, nes dokumento, kurio pagrindu prašyta įrašyti nekilnojamojo daikto kadastro duomenis į nekilnojamojo turto kadastrą ar juos pakeisti, t. y. teismo sprendimo, duomenys apie nekilnojamąjį daiktą nesutampa su šio daikto kadastro duomenų bylos duomenimis (šio teismo sprendimo 13.1–13.4 punktai).

Šioje nagrinėjamoje civilinėje byloje pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai ir vėl kreipėsi į teismą su pareiškimu dėl nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąją senatimi į toje pačioje vietoje – Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21 – esančius nekilnojamuosius daiktus – kitus inžinierinius statinius – tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255), kurių pagrindinė naudojimo paskirtis – hidrotechniniai statiniai, – ir kuriuos sudaro: tvenkinio iškasos: TI1 (12500 m²), TI2 (4100 m²), TI3 (660 m²), TI4 (10500 m²), TI5 (20000 m²); pylimai: P1 (1359 m²), P2 (919 m²), P3 (388 m²), P4 (1178 m²), P5 (1480 m²); iškasos: I1 (207 m²), I2 (35 m²); laiptai c1; šachtinės vandens pralaidos: ŠVP1 (7 m²), ŠVP2 (7 m²), ŠVP3 (6 m²), ŠVP4 (7 m²), ŠVP5 (8 m²); pralaida 8-9; latakas c2. Pažymėtina, kad į šią bylą suinteresuotu asmeniu įtraukta ne tik Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija, bet ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos ir valstybės įmonė Turto bankas (šio teismo sprendimo įžanginė dalis ir 1 punktas).

Atsižvelgus į tai, darytina išvada, kad šioje civilinėje byloje ir Kaišiadorių rajono apylinkės teisme išnagrinėtoje civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014 pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimai dėl nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąją senatimi į Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21 esančius nekilnojamuosius daiktus – tvenkinių statinius – nėra tapatūs, t. y. skiriasi pareiškimo dalykas (reikalavimas), o taip pat ir pagrindas (aplinkybės, kuriomis grindžiamas reikalavimas: ankstesnėje byloje pareiškėjas tvirtino, kad nurodytus statinius pareiškėjas 1975 m. įrengė, o šioje civilinėje byloje pareiškėjas teigia, kad nurodyti 1975 m. pastatyti statiniai pareiškėjui buvo perduoti). Kaišiadorių rajono apylinkės teismas išnagrinėtoje civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014 netyrė pareiškėjo prašyto pripažinti įgyjamąją senatimi nuosavybės teise įgyto nekilnojamojo daikto pastatymo/ sukūrimo kaštų/ jų kilmės. Be to, šioje byloje dalyvauja daugiau suinteresuotų asmenų, nei jų dalyvavo Kaišiadorių rajono apylinkės teisme išnagrinėtoje civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014. Štai dėl šių priežasčių Kaišiadorių rajono apylinkės teismo 2014 m. lapkričio 4 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. 2-1333-753/2014 neturi prejudicinės galios nagrinėjamoje civilinėje byloje.

18. Įvertinęs pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų ir suinteresuotų asmenų Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos ir valstybės įmonės Turto banko nurodytus argumentus bei bylos nagrinėjimo teisme metu ištirtus įrodymus, teismas daro šias išvadas:

18.1. Pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų prašomi pripažinti jam įgyjamą senatimi nuosavybės teise įgyti nekilnojamieji daiktai – kiti inžinieriniai statiniai – tvenkinių statiniai (unikalus Nr. 4400-2504-4255), esantys adresu: Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21, kartu su kitais tuo pat metu (1975 m.) toje vietovėje (Kaišiadorių r., Mūro Strėvininkų k.) pastatytais tikslinės paskirties nekilnojamaisiais daiktais (vandentiekio tinklų inžinieriniais statiniais su vandenviete ir nuotekų šalinimo tinklais su valymo įrenginiais), buvo pastatyti/ sukurti Lietuvos TSR Melioracijos ir vandens ūkio ministerijos valdytomis valstybės pinigėmis lėšomis ir iš karto po pastatymo/ nuo eksploatacijos pradžios buvo perduoti pareiškėjui valdyti ir naudoti jo funkcijoms atlikti patikėjimo teise. Juk visi nekilnojamieji daiktai: pastatas – butinis pastatas (unikalus Nr. 4400-1556-1450), pastatas – nuotekų siurblinė (unikalus Nr. 4400-1556-1507), kiti inžinieriniai statiniai – kiemo statiniai (tvora (t1, t2); aikštelė (ž, c, b) (unikalus Nr. 4400-1556-1540), vandentiekio tinklai (unikalus Nr. 4400-1486-0312), nuotekų šalinimo tinklai – nuotekų tinklai (unikalus Nr. 4400-1486-0378), nuotekų šalinimo tinklai – nuotekų valymo įrenginiai (unikalus Nr. 4400-1486-0412), išskyrus tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255), į kuriuos daiktinės teisės neįregistruotos, Nekilnojamojo turto registre buvo įregistruoti pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų/ valdytojo iniciatyva – visus juos inventorizavus ir atlikus kadastrinius matavimus. Visus šiuos statinius pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai prašė registruoti valstybės patikėjimo teise. Be to, visi šie nekilnojamieji daiktai, išskyrus tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255), į kuriuos daiktinės teisės neįregistruotos, pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis nuosavybės teise priklausė Lietuvos Respublikai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1756 buvo perduoti Kaišiadorių rajono savivaldybės nuosavybėn. Šiuos statinius iki jų perdavimo savivaldybės nuosavybėn patikėjimo teise valdė pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai, kuris taip pat valdė ir valstybei priklausančią žemės sklypą, kuriame yra statiniai, panaudos pagrindais (šio teismo sprendimo 1, 13.5–13.8 punktai).

18.2. Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos CK 4.69 straipsnio 3 dalį įgyjamą senatimi negali būti įgyjama nuosavybės teisė į valstybei ar savivaldybei priklausančius daiktus ir į kito asmens (ne valdytojo) vardu registruotus daiktus. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje pripažįstama, kad šiais dviem atvejais Lietuvos Respublikos CK nustato imperatyvų draudimą įgyjamą senatimi įgyti nuosavybės teisę. Pasisakydamas dėl pirmojo atvejo, kasacinis teismas ne kartą yra pabrėžęs, kad Lietuvos Respublikos CK 4.69 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas imperatyvas negali būti aiškinamas kitaip, kaip draudimas įgyjamosios senaties būdu įgyti nuosavybės teisę į daiktą, kuris priklauso valstybei ar savivaldybei. Šis draudimas užkerta kelią įgyti daiktą nuosavybėn įgyjamą senatimi nepriklausomai nuo kitų įstatyme nustatytų sąlygų tokiam įgijimui buvimo. Draudimas įgyti įgyjamą senatimi valstybei ar savivaldybei priklausančius daiktus yra susijęs su specifine po Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės atkūrimo susidariusia situacija vykstant nuosavybės rūšių ir formų pertvarkymo procesams ir gali būti pateisinamas tuo, kad pereinamuoju laikotarpiu gyvuojanti valstybė nėra tinkamai apskaičiusi bei valdanti savo turto, nepriėmusi sprendimo dėl jo perleidimo kito asmens nuosavybėn (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. vasario 21 d. nutartis civilinėje bylos Nr. 3K-7-67/2011).

Nagrinėjamu atveju, nors pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų prašomi pripažinti jam įgyjamą senatimi nuosavybės teise įgyti nekilnojamieji daiktai – kiti inžinieriniai statiniai – tvenkinių statiniai (unikalus Nr. 4400-2504-4255), esantys adresu: Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21, nėra registruotas valstybės/ Lietuvos Respublikos nuosavybės teise, tačiau šios bylos nagrinėjimo teisme metu nustatyta, kad šie daiktai pastatyti/ sukurti tuo pat metu su kitais toje vietovėje sukurtais nekilnojamaisiais daiktais valstybės pinigėmis lėšomis, kas reiškia, jog yra valstybės nuosavybė, ir tik dėl nežinomų priežasčių laiku nebuvo tinkamai inventorizuoti ir įtraukti į apskaitą.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, jog Lietuvos Respublikos CK 4.69 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas draudimas įgyjamąją senatimi įgyti valstybei ar savivaldybei priklausančius daiktus yra siejamas su šių daiktų priklausymu nuosavybės teise, bet ne su jų teisine registracija. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje taip pat laikomasi pozicijos, kad tai, jog teisės į daiktus neįregistruotos valstybės ar savivaldybės vardu, nėra pagrindas vertinti, kad jie nebėra valstybės nuosavybė, nes taip būtų paneigta imperatyvioji Lietuvos Respublikos CK 4.69 straipsnio 3 dalies nuostata (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. vasario 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-67/2011). Ta aplinkybė, kad nuosavybės teisės į pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų prašomus pripažinti jam įgyjamąją senatimi nuosavybės teise įgytus nekilnojamuosius daiktus – kitus inžinierinius statinius – tvenkinių statinius (unikalus Nr. 4400-2504-4255), esančius adresu: Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21, Nekilnojamojo turto registre nėra įregistruotos, neturi teisinės reikšmės, kadangi šis turtas nuosavybės teise priklauso valstybei, o nuosavybės teisė valstybei nėra nugincyta ar kitokiu būdu panaikinta ar pasibaigusi.

18.3. Nagrinėjamu atveju sutiktina su suinteresuotų asmenų Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos argumentais (šio teismo sprendimo 9.3 ir 10.4 punktai), kad pareiškėjas Strėvininkų socialinės globos namai – viešasis juridinis asmuo/ biudžetinė įstaiga (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2010 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-274 patvirtinti Strėvininkų socialinės globos namų nuostatai), kurios savininkė yra valstybė, – apskritai negali įgyti nekilnojamojo turto savo vardu/ savo nuosavybėn (Lietuvos Respublikos CK, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas bei Strėvininkų socialinės globos namų nuostatai).

19. Atsižvelgus į visas aukščiau nurodytas aplinkybes, pareiškėjo Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimas dėl nekilnojamųjų daiktų – kitų inžinierinių statinių – tvenkinių statinių (unikalus Nr. 4400-2504-4255), kurių pagrindinė naudojimo paskirtis – hidrotechniniai statiniai, – ir kuriuos sudaro: tvenkinio iškasos: TI1 (12500 m²), TI2 (4100 m²), TI3 (660 m²), TI4 (10500 m²), TI5 (20000 m²); pylimai: P1 (1359 m²), P2 (919 m²), P3 (388 m²), P4 (1178 m²), P5 (1480 m²); iškasos: I1 (207 m²), I2 (35 m²); laiptai c1; šachtinės vandens pralaidos: ŠVP1 (7 m²), ŠVP2 (7 m²), ŠVP3 (6 m²), ŠVP4 (7 m²), ŠVP5 (8 m²); pralaida 8-9; latakas c2, esančių Kaišiadorių r. sav., Žiežmarių apylinkės sen., Mūro Strėvininkų k., Cerkvės g. 21, nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąją senatimi yra atmestinas.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 259 straipsniu, 265–270 straipsniais ir 553 straipsniu, teismas

n u s p r e n d ž i a :

Atmesti Strėvininkų socialinės globos namų pareiškimą dėl nuosavybės teisės įgijimo įgyjamąją senatimi.

Sprendimas per 30 dienų gali būti skundžiamas Kauno apygardos teismui, apeliacinį skundą paduodant per Kauno apylinkės teismo Kaišiadorių rūmus.

Teisėja

Joana Kvaselytė